

تعیین بهترین تاریخ تهیه خزانة و اندازه نشاء برای پیاز

رقم قرمز آذرشهر در تبریز

بهرام میرشکاری، محمد مبشر
دانشکده کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی تبریز

چکیده: پیاز یکی از مهمترین سبزیجات در جهان است و ارقام مختلف آن در مناطق سرد معتدل، معتدل، نیمه گرمسیری و گرمسیری برخی استانهای کشور کشت می شود. استان آذربایجان شرقی حدود ۹۰ درصد پیاز مورد نیاز ایران را تامین می کند. به منظور تعیین بهترین تاریخ تهیه خزانة و اندازه نشاء پیاز، آزمایشی روی پیاز رقم جدید قرمز آذرشهر به صورت فاکتوریل با طرح پایه بلوک های کامل تصادفی با دو فاکتور تاریخ تهیه خزانة در چهار سطح اول اسفند و ۱۵ اسفند در زیر پوشش نایلونی و اول فروردین و ۱۵ فروردین در فضای آزاد و اندازه نشاء در چهار طول ۱۲-۹، ۱۵-۱۲، ۱۸-۱۵ و ۲۱-۱۸ سانتیمتر در چهار تکرار در تبریز اجرا شد. صفات مورد بررسی شامل درصد استقرار نشاء، درصد بولتینگ، عملکرد پیاز و یکنواختی پیازها (درصد پیازهای با قطر متوسط) بودند. تجزیه واریانس داده ها نشان داد که کلیه صفات مورد بررسی در سطح احتمال ۹۹ درصد به طور معنی دار تحت تأثیر فاکتورهای تاریخ تهیه خزانة و اندازه نشاء پیاز قرار گرفتند، ولی اثر متقابل این دو فاکتور در مورد تمامی صفات مورد نظر به جز عملکرد پیاز غیر معنی دار بود. مقایسه میانگین ها معلوم نمود که با تأخیر در تاریخ تهیه خزانة درصد استقرار نشاء، عملکرد پیاز و یکنواختی پیازها افزایش، ولی در تاریخ کاشت چهارم کاهش یافت. با تأخیر در تاریخ تهیه خزانة درصد

بولتینگ در تیمارها روند کاهشی داشته، ولی در تاریخ کاشت چهارم حداکثر بود. بالاترین درصد استقرار نشاها و عملکرد پیاز از نشاءهای با طول ۱۵-۱۲ سانتیمتر به دست آمد. درصد گلدهی در نشاءهای بزرگتر، بیشتر بود. ضرایب همبستگی صفات مورد مطالعه نشان داد که بین عملکرد پیاز با یکنواختی پیازها ($r=0.66^{**}$) و درصد استقرار نشاها ($r=0.61^{*}$) همبستگی مثبت و معنی دار وجود دارد. بادر نظر گرفتن حداکثر درصد استقرار نشاها (۹۵)، حداقل درصد بولتینگ (۳/۵)، بالاترین عملکرد پیاز (۳۱۵۸۷ کیلوگرم در هکتار) و یکنواختی بیشتر پیازها (۴۵٪) تاریخ تهیه خزانه اول فروردین و اندازه نشاء ۱۵-۱۲ سانتیمتر در منطقه تبریز قابل توصیه است.

واژه‌های کلیدی: اندازه نشاء، پیاز، تاریخ تهیه خزانه، قرمز آذرشهر.